

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Profilaktyka zachowań autodestrukcyjnych**

Nazwa w języku angielskim: **Prevention of self-destructive disorders**

Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2023/2024**

Kierunek studiów: **Psychologia**

Poziom studiów: **Jednolite studia magisterskie**

Forma studiów: **Niestacjonarna**

Profil: **Praktyczny**

Specjalność: **Psychologia dziecka i rodziny**

Język wykładowy: **Polski**

Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**

Prowadzący: **dr Dorota Niewiedział, mgr Agnieszka Jastrzębska**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Projekt	Laboratorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię			18		
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta			50		
Forma zaliczenia			zaliczenie z oceną		
Liczba punktów ECTS			2		

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

CELE PRZEDMIOTU	
C1.	Zaprezentowanie studentom specyfiki i typologii zachowań autodestrukcyjnych. Przedstawienie różnorodnej etiologii zjawiska.
C2.	Przedstawienie i opis działań profilaktycznych w zakresie zjawiska. Uwrażliwienie na konieczność podejmowania działań profilaktycznych i pomocowych w omawianym zakresie.
C3.	Zapoznanie studentów z uwarunkowaniami indywidualnymi i społecznymi zachowań autodestrukcyjnych.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ – PEU

Z zakresu wiedzy:

PEU_W01	Zna i rozumie istotę dysfunkcyjności, dysharmonii, nieprzystosowania i patologii w kontekście zachowań destruktywnych. Ma bogatą wiedzę o funkcjonowaniu i regułach ich funkcjonowania służby zdrowia i systemu edukacyjnego w kontekście działań profilaktycznych
PEU_W02	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o uczestnikach działalności profilaktycznej, w tym posiada wiedzę o prowadzeniu grupowych zajęć metodami aktywizującymi. Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę na temat zasad i norm etycznych etyki zawodowej zwłaszcza w odniesieniu do specyfiki pracy z osobami skłonnyymi do autoagresji

Z zakresu umiejętności:

PEU_U01	potrafi prawidłowo wyjaśniać, analizować i tłumaczyć zjawiska psychospołeczne o różnym podłożu i dynamice oraz ich wzajemne związki i odnieść tą wiedzę do planowania i realizowania działań profilaktycznych i pomocowych
PEU_U02	posiada rozwiniętą umiejętność postrzegania, pojmowania i interpretowania zjawisk związanych z autoagresją w psychologicznym kontekście oraz zastosowania metod badawczych w celu ich zdiagnozowania
PEU_U03	Potrafi zaprojektować program profilaktyczny oraz go przeprowadzić. Potrafi pracować z jednostką, rodziną i grupą w kontekście problematyki zachowań ryzykownych.

Z zakresu kompetencji społecznych:

PEU_K01	Jest gotów aktywnie i przedsiębiorczo wykorzystywać umiejętności w obszarze pracy z ludźmi zagrożonymi autoagresją w procesie pracy psychologicznej i profilaktycznej. Jest wrażliwy na problemy związane z zachowaniami ryzykownymi, gotowy do komunikowania się i współpracy ze środowiskiem oraz do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach zajmujących się oddziaływaniami profilaktycznymi. Demonstruje postawę promującą zasady profilaktyki pozytywnej, dąży do doskonalenia własnego warsztatu pracy związanego z działalnością profilaktyczną. Jest odpowiedzialny za podejmowane działania profilaktyczne, przewiduje ich konsekwencje.
----------------	--

Forma zajęć – KONWERSATORIUM		Liczba godzin
K1	Wprowadzenie do przedmiotu	0,5
	Współczesna koncepcja profilaktyki – wprowadzenie w teoretyczny kontekst działań i modeli współczesnej profilaktyki. Profilaktyka pierwszorzędowa, drugorzędowa, trzeciorzędowa – charakterystyka. Warunki skuteczności profilaktyki.	1,5
K2	Zachowania ryzykowne- wiadomości ogólne. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka. Rola rodziny w kształtowaniu zachowań ryzykownych dla zdrowia dzieci i młodzieży.	2
K3	Palenie papierosów – przyczyny, konsekwencje, metody przeciwdziałania paleniu papierosów, sposoby zapobiegania inicjacji nikotynowej u dzieci i młodzieży, zapoznanie z programem profilaktycznym. E - papierosy - nowe zagrożenie.	2
K4	Spożywanie alkoholu, w tym spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież, skala zjawiska, przyczyny, konsekwencje, cele i sposoby realizacji programów profilaktyki alkoholowej w formie I rzędowej.	2
K5	Zażywanie środków narkotycznych, w tym zażywanie narkotyków przez dzieci i młodzież – skala zjawiska, motywacja, konsekwencje. Zażywanie środków narkotycznych a cechy osobowości i radzenie sobie ze stresem.	2
K6	Uzależnienia behawioralne na przykładzie ryzyka uzależnienia od cyberprzestrzeni. Samoocalenie się – charakterystyka zjawiska, skala problemu.	2
K7	Przemoc, agresja – charakterystyka zjawiska, skala problemu. Przeciwdziałanie agresji. Zachowania seksualne, w tym zachowania seksualne młodzieży w kontekście profilaktyki zachowań ryzykownych.	2
K8	Niewłaściwe wybory zdrowotne (m.in. stosowanie diet odchudzających, brak aktywności fizycznej) i ich konsekwencje dla zdrowia. Projektowanie działań profilaktycznych w kontekście organizacyjnym i koordynacyjnym w środowisku domowym, szkolnym. Oddziaływania profilaktyczne w pracy indywidualnym klientem i z grupami.	2

K9	Zaliczenie przedmiotu.	2
Razem		18

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1.	Zajęcia prowadzone w oparciu o metody audiowizualne.
2.	Praca w grupach, zadania problemowe
3.	Dyskusja
4.	Praca własna

METODY I FORMY OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia się (przedmiotowego)	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F	PEU _W01, PEU _W02	obserwacja aktywności studenta w czasie zajęć; ocena przygotowania i udziału w dyskusji, praca w grupach;
F	PEU _U01, PEU _U02 , PEU _U03, PEU _K01	udział w dyskusji, praca w grupach,
P	PEU _W01, PEU _W02, PEU _U01, PEU _U02 , PEU _U03, PEU _K01	zaliczenie z oceną w formie pisemnej i/lub ustnej

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

KRYTERIA OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Nr PEU	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
PEU_W01	Zna istotę dysfunkcjonalności, nieprzystosowania i patologii w kontekście przykładowych zachowań destruktywnych młodzieży.	Zna i rozumie istotę dysfunkcjonalności, dysharmonii, nieprzystosowania i patologii w kontekście większości omawianych zachowań destruktywnych podejmowanych przez dzieci i młodzież.	Zna i rozumie istotę dysfunkcjonalności, dysharmonii, nieprzystosowania i patologii w kontekście wszystkich omawianych zachowań destruktywnych podejmowanych przez dzieci i młodzież.
PEU_W02	Ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach działalności profilaktycznej. Ma podstawową wiedzę o funkcjonowaniu służby zdrowia i systemu edukacyjnego w kontekście działań profilaktycznych.	Ma uporządkowaną wiedzę o uczestnikach działalności profilaktycznej, w tym posiada ogólną wiedzę o prowadzeniu grupowych zajęć. Ma wiedzę o funkcjonowaniu i regułach ich funkcjonowania służby zdrowia i systemu edukacyjnego w kontekście działań profilaktycznych.	Ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę o uczestnikach działalności profilaktycznej, w tym posiada pogłębioną wiedzę o prowadzeniu grupowych zajęć metodami aktywizującymi pracę grupy dzieci i młodzieży. Ma bogatą wiedzę o funkcjonowaniu i regułach ich

			funkcjonowania służby zdrowia i systemu edukacyjnego w kontekście działań profilaktycznych.
PEU_U01	Potrafi wyjaśniać i tłumaczyć zjawiska psychospołeczne o różnym podłożu i dynamice.	Potrafi prawidłowo wyjaśniać, i tłumaczyć zjawiska psychospołeczne o różnym podłożu i dynamice oraz ich wzajemne związki.	Potrafi prawidłowo wyjaśniać, analizować i tłumaczyć zjawiska psychospołeczne o różnym podłożu i dynamice oraz ich wzajemne związki i odnieść tą wiedzę do planowania i realizowania działań profilaktycznych i pomocowych
PEU_U02	Potrafi pracować z jednostką, w kontekście problematyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.	Potrafi pracować z jednostką i rodziną w kontekście problematyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.	Potrafi pracować z jednostką, rodziną i grupą w kontekście problematyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.
PEU_U03	Potrafi w ogólnym zarysie zaprojektować program profilaktyczny.	Potrafi zaprojektować program profilaktyczny oraz jest w stanie go przeprowadzić.	Potrafi zaprojektować program profilaktyczny, poddać go ewaluacji i modyfikacjom oraz jest w stanie go przeprowadzić.
PEU_K01	Jest wrażliwy na problemy związane z zachowaniami ryzykownymi. Prezentuje postawę promującą zasady profilaktyki pozytywnej.	Jest wrażliwy na problemy związane z zachowaniami ryzykownymi, gotowy do komunikowania się i współpracy z środowiskiem dziecka i adolescenta. Demonstruje postawę promującą zasady profilaktyki pozytywnej, dąży do doskonalenia własnego warsztatu pracy związanego z działalnością profilaktyczną w wybranych obszarach.	Demonstruje postawę promującą zasady profilaktyki pozytywnej, dąży do doskonalenia własnego warsztatu pracy związanego z działalnością profilaktyczną w większości obszarów. Jest odpowiedzialny za podejmowane działania profilaktyczne, przewiduje ich konsekwencje i potrafi im zapobiegać.

LITERATURA PODSTAWOWA
Baranowska A., 2015, Zachowania autodestrukcyjne wśród młodzieży, Pedagogika Społeczna, Nr 4(58), 2015, s.97-116
Pawlak G., 2005, Autoagresja. Mowa, której język warto znać, Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2005, nr 4, s. 10-14
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA
Suchańska, A., Wycisk, J., 2006, Samouszkodzenia. Istota, uwarunkowania, terapia. Poznań: Bogucki Wydawnictwo Naukowe
ŹRÓDŁA ELEKTRONICZNE
Portale branżowe

MACIERZ POWIĄZANIA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU PROFILAKTYKA ZACHOWAŃ
AUTODESTRUKCYJNYCH Z EFEKTAMI UCZENIA SIĘ NA KIERUNKU PSYCHOLOGIA

Przedmiotowy efekt uczenia się	Odniesienie przedmiotowego efektu do efektów uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów i specjalności	Cele przedmiotu	Treści programowe	Numer narzędzia dydaktycznego
PEU_W01	K_WI01, K_WI10	C1-C3	K1-K9	1-4
PEU_W02	K_WI09, K_WI17	C1-C3	K1-K9	1-4
PEU_U01	K_U02, K_U03	C1-C3	K1-K9	1-4
PEU_U02	K_U06, K_U09	C1-C3	K1-K9	1-4
PEU_U03	K_U04, K_U13	C1-C3	K1-K9	1-4
PEU_K01	K_K03, K_K06	C1-C3	K1-K9	1-4